

✦ Краљ ЕДВАРД VII

Прониле суботе телеграфска жица донесе нам из Лондона неочекивани глас, да је енглески краљ Едвард VII испустио племениту своју душу и отишао Богу на истину, глас који нас колико изненадио толико и до дна срца потресао.

Смрт његова није само ожалостила и у црно завила велики народ енглески и земље, које се под његовом круновином налазе, него је дубоко коснула и све потиштене и угњетене, а нарочито Српски Народ, који је у њему увијек имао моћног заштитника.

Краљ Едвард VII није био од оних владара, који се старају само за добро и срећу свога народа, него је своје благотворно дјеловање распростирао сваком могућом приликом, а особито у великим међународним питањима, и на све друге народе.

Његове симпатије према Српском Народу, а нарочито према Црној Гори на по се, врло добро су познате.

Он је дошао на пријесто после смрти Краљице Викторије, након бурског рата, и своју владавину је обиљежио одмах правдољубивошћу, коју су најбоље осјетили тек покорени Бури, дајући им могућности да се правилно и несметано развијају, накнађујући им изгубљену независност уређењем Трансвала.

На пријесто је ступио као потпуно зрно човјек и за кратко вријеме своје владавине својим благотворним дјеловањем успио је, да користи како своје народу, и својим поданицима разних раса, него и да благотворно утиче на међународне односе, зашта је заслужио свако признање. Зато ће његово име бити урезано сјајним словима не само на златним листовима енглеске већ и опште свјетске историје. Нека му је свијетао помен и свака част!

Краљ Едвард рођен је 9. новембра 1841. г. г., оженио се 10. марта 1863. г. принцезом данском Александром, сестром руске царице-матере Марије Феодоровне. На пријесто је ступио назад неколико година.

За вријеме скорашњег његовог боравка у Бијарици он је био јако назебао. Када се повратио у Лондон назеблина му се повратила и он је добио инфлуенсу. Бронхијални катар, који је добио 22. о. мј. толико је нагло напредовао, да је за два дана већ био мртав. Преминуо је око поноћи између петка и суботе.

Њега је на пријестолу наслједио најстарији му син Ђорђе, који је рођен 3. јуна 1865. г., а ожењен 6. јула 1893. г. Викторијом, принцезом де Тек, сестричином старе мајке Њ. Кр. В. Књагинње Милице. Нови краљ енглески, који је примио име Ђорђе V., био је 1887. г. у Црној Гори као гост нашег Двора.

Цетиње, 28. априла

Арбанашки покрет још није укротен. Јављало се у више махова, да су се побуњеници растурили, други да су растјерани, али с друге стране провирале су вјести сасвим супротне: да су Арбанаси потукли

неке одреде турске војске, друге да су разоружали, да су им отели муниционе колоне, па шта више, да су заузели важне стратеске положаје, па чак и неке вароши. Као што је на примјер Ђаковица. Колико је грама истине овдје мање, тамо више, нећемо да испитујемо. За нас је важан факт, да покрет још траје. И не само што траје, него и јача. Арбанашких устаника је преко свакога очекивања много, наоружање добро, муниције довољно, а не оскудјева им ни стратеских погледа. Све то постало је једно велико нијемо питање, које нас гони на размисање. Ако је у почетку покрет тај могао ближе заинтересовати само Турску, сад у великој мјери почиње задавати бриге и нама, сусједима. Морали бисмо распознавати са великом дозом немарности ако се не бисмо освртали на оно што се у непосредној близини нашој одиграва и што по нашу будућност може бити судбоносно. У почетку покрета могло се мислити и овако и онако, сад се мора ствар схватити малчице другачије. У почетку смо се носили надом, да ће подмлађена Турска изићи брзо на крај с побуњеницима, сад видимо да јој то не испада за руком. Већма је симптоматично и то, да извесна европска штампа, брза да у Содом и Гомору претвори све Српство кад опази да се ма гдје малчице разракољило, овај покрет узима хладнокрвно, као да се сам по себи разумије, и као да му је оправдање унапријед однекуда дато. Једна аутономна Арбанашка, или чак и сасвим слободна Књажевина, можда би некима ишло у рачун, јер би таква држава не само закрчила морски пут Италији, него би отежала живот и српским државицама, па после и самој Турској и Грчкој. Кад се с те тачке осмотри ствар, постаје много што-шта јасно. Прозирјући у те планове, ми смо у два маха на овоме мјесту проговорили о овом загонетном покрету арбанашком и у оба пута изјавили смо жељу да Турска што прије успије, да побуњене крајеве умири. То, колико је у њену, толико је и у нашу корист. Сад видимо да јој то не испада за руком. Судбина је јача и од Младотурака. Осим тога та иста „судбина“, која је потакла Арбанасе, покреће и Арапе у Јемену. Тамо је турско царство готово већ престало да функционише. Арапи се такође дижу и цијепају од Турске. На два фронта има ова сад да се бори. На два фронта, а срце јој је још у нереду. Још се не сталожавају прилике и духови послје пошљедњег преврата. Сумње нема — и то само слијеп код очију неће увидјети — да Турска преживљује како на периферијама, тако и у самој сржи својој велику и опасну кризу. Може лако доћи до

тога, да би очувала живот, да им путује Арнаутлук и Јемен, и то исто онако лако, како је то чинила с Босном и Херцеговином. На добрим савјетима од „искрених“ пријатеља неће јој оскудјевати. И шта онда?

То питање ми себи морамо још сад поставити. Онда ће наступити последице које нам ни најмање неће бити у прилог. Једна аутономна или вазална Арбанашка биће печат ударен на нашем тестаменту, који је анексијом Босне и Херцевине до пола већ исписан.

Даље нећемо да идемо. То даље нека у мислима заврши сваки како умеје и зна. Што имамо да кажемо још то је, да нам животни интереси налажу да Црна Гора и Србија притекну Турској у помоћ док је још вријеме, како би се прилике у Старој Србији (Арнаутлук) стално довеле у ред, а Турска добила одријешене руке у Јемену. На то нас гони свјетска дужност према српској браћи, која је у чељустима арбанашке немарности остављена на милост и немилост побуњеника. Ни по којем случају не смемо ми ту свјетску дужност оставити неиспуњену.

Босанци се опет селе

40 Босанаца се иселило

Опет стараци, опет старијаци... Босанци се селе. Напустају своја огњишта, напуштају рођену груду и иду у свијет.

Ни молбе, ни савјети, ни поруке, да остану дома и да не иду са зла у горе не помагаше. Они предиду и на буљке се иселавају.

Овијех дана се иселило *десет и шест породица*, које броје 440 чланова и отишло у Турску.

У Турској су прилике унутарње несрећене. Тамо се води љути бој између турске војске и побуњених арбанашких племена, тамо ни домородцима није сигуран ни живот ни имања, тамо је за наш живаљ јад и чемер, па поред свега тога Босанци остављају своја имања и своју рођену груду и иду... Знају врло добро шта их тамо све чека, знају да их тамо нерадо примашу и да иду са зла на горе, па и поред свега тога радије се излажу свима тим недаћама само да не остану у Босни.

То најбоље показује како им је у Босни!

Поплава у Србији

— Ваља нам браћу помоћи —

Братску нам Краљевину Србију задесила је велика елементарна несрећа. Као што смо већ раније јавили, услед провале облака, набујали су потоци и ријеке у толакој мјери, да су се излили из корита и поплавили читаве предјеле и опустошили вароши, села и засијане усјеве. Било је и људских жртава. Материјалне штете су огромне.

И ако су губитци ненакнадими, ипак у оваквим приликама узимају саучешћа сви народи изјавама саучешћа и материјалним потпорама,

па је то и у овој прилици било. Зато се како у Србији, тако и по свима културним државама, а особито у српским покрајинама образовали одбори за прикупљање помоћи пострадалима у Србији. Овакве велике недаће сматрају се општим и човјечански осјећаји налажу да се са пострадалима не само саосјећа у невољи, него и да се што обилније потпомогну.

У Русији, Француској, као год и у Босни, Херцеговини, Војводини, Крањској образовани су одбори за указивање помоћи пострадалима. Европски владари изјавили су своја саучешћа и дали прилоге, а тако исто и многе владе.

И ми у Књажевини не треба да се оглушимо о ову велику недаћу, која је снашла братску нам Краљевину и љубљени народ у Србији. Наш узвишени Господар нам је и у томе дао свијетла примјера. Треба да Му гредимо.

Његовијем стопама први је кренуо Њ. В. Књаз Петар, чијом је иницијативом у корист пострадалих приређена и забава на Цетињу.

Сад је ред и на грађанство, приватне, корпорације, друштва, новчане заводе и др.

„Зрно по зрно — погача, камен по камен палача“

И ми на Цетињу и сви у унутрашности требали би да одмах порадимо како се год најбоље зна и умеје, да нашој пострадалој браћи помогнемо. Ми знамо да од нас не могу имати велике материјалне користи, али ћемо тиме најбоље делом засвједочити колико нам на срцу леже.

Ми се с тога и надамо да ће наша пострадала браћа у Краљевини и овом приликом добити јасна доказа, да крв није вода и да је бол њихова и наша бол.

Војска

Један лист из психологије рата. Васпитни услови побједи с психолошког гледишта. Написао Ст. Ј. Радосављевић — Бдин. Цетиње. 1910.

Под тим насловом донио је ледни београдски часопис за психологију, књижевност и науку, „Недјељни Преглед“, оцјену о другоме издању Бдинове психолошке студије о васпитним условима побједи у рату, која је изишла на Цетињу у издању нашег Министарства Војног. Оцјена је из стручнога пера господ. Ђ. Ђирића, писана у Ници, и ми је овдје у цјелости доносимо. „Књиге које расправљају горњу тему и њој сличне у нашој војној књижевности, колико је нама познато, веома су ријетке. Прије неколико година изишао је у српском пријеву Д-р. М. Кампеана: *Покршај војне психологије, моћ представе у рату*, још који чланак, већином превод с њемачког, у „*Ратнику*“, и то је све.

Питање је веома важно, а то већ држимо неће нико спорити. С њим нарочито официри треба да буду што боље упознати, јер ће им олакшати како у миру начин, метод обуке и стране војника, тако исто и нарочито у рату како ће водити своју трупу.

Од многих чинилаца, фактора, међу најважније долази морални

Неки дан, залуду научени Србин, прошао је овудије за билећки котар, да агитира за изборе саборске, па није хтио да се прође без блага на Прију Гору, него је са циљем да пред простим сеља-

цима изнесе се, па је рекао да у Црној Гори све што ваља *пати*, да, ваља кроз крвоток сваке сузе над црногорским уставом и кукају што нијесу успјели да од Црне Горе створе оно што су и од жалосне Босне и Херцеговине; кукају што Црногорци раде по рудоконима у Америци, а не кукају што им Херцеговина од младежи сва онушта, те се само поврати по неки онда, кад већ није ни за што.

Таки су ти наши неки родољуби који се данас налазе око сарајевске „Риге“: Један од таквих је и бивши учитељ код Новог, који је куповао тајне из Црне Горе и протурјао их влади, а више пута од истог издајника награди новца себи јеу штаг збога, издајнику и изроду је говорио да га влада нема зашто наградити, — а влади аустријској писао је испред издајника фалшиву признаницу, као да је она примио све. Још се сјећамо како је тај исти по напријед уређеном плану хтио да ухвати све прваке српске на некакав начин, па кад они нијесу се дали онда их је на сва уста гдио прозивао, а свако им је за Шолу и за Јефтановића са друшвом да су родољуби српски. Ето тада издајника где се допише свима по Америци, пренесе уручене му брошуре противу владе аустријске у Босни и Херцеговини; разуме се као мученик за Српство, а вођа је и прави Бранковић. Ето тада онда где се допикао са париским улица, па издаје календар, а на жалост „Просвјета“ даје му помоћ за издавање календара, а једна митрополита глава да би се томе изроду још боље укрпо траг, препоручује га босанској влади а сад већ постиже за свакога отворена књига — владин је тајник и плаћеник — оно што је и био довик, а свуд се износио као поборник и мученик за Српство. Ето, такви су то поборници и широкот Српства, чије дописе примају наши новинари. Текав ти је и млади научњак, те је овуда за Билећу прошио, да на рачун слободе за Српство препоручи себи народу, да га изабере за народнога представника, па пред народом не кука за своју браћу што му гају по тамницама, по кука како пропаде све у Црној Гори и њихови једноминишњаци пропадоше. Не заумија што једни Гачани пропадоше по тамницама, него само сјеје отров међу оно још сјајнога и слободнога Српства, па ми већ казаше, да је тај Србо већ и у Гауку сјао мржњу противу Црне Горе. У ствари је то: да код оваквих патриота и првака ми никад поћи нећемо напријед, а ви тамо живите једини у слободи, а нека нам ништа стало није што „лају напичат на пророка“.

Станко Станишић.

Хумор Васе Крстића — Казбулбуца

Вриједи је да вам прикажемо хумор пош. Чика Васе. Он се пошмешао махом „Казбулбуца“, али често и „Булбуца“.

Тиче се београдског Калемегдана. Ту је општине београдске подигао лијеп парк. Југо је година тај парк слушао за металните и одмарале биограђани и странца, али му је нешто недостојало, што је често земља осјећао и сам пош. Чика Васе. На име, у парку није било онога мјеста, где се свраћа, како би рекао проф. Гурман, „због нешто“. Грдне је вишаве право пош. Чика Васе на рачун београдске општине због тога, метални се и разговарајући се с пријатељима.

А општина није била сасвим заборавила на ту потребу. Ишла је неке староседачке естрадине и позретила их је само негде, где се не виде. Како тако вршиле су службу, само је грдна несрећа била кад се на мјерио јунак на јунака, па један унутра, други напоље. Онај унутра затворио се и утврдио, а овај споља осјећаје га и богоради.

Описују ту сцену (сада покојни) Чика Васе и цитира њихов дипломатски разговор. Онај споља гура у врата, хоће унутра, онај одупе задржава руком и виче: „Чикај, нијесам готов“.

„А ја готов“, одговара онај споља, и онда се замучи нешто трогателно.

Ту је причину навео пош. Чика Васе тако лијепо, да су се од срца насмјали и они у општини. Одмах су ријешили да се подигне модерно „због нешто“, и што ријешили, то и испунили.

Чика Васе је био непресушни извор таког хумора.

За Господарев јубилеј

Мјесни одбор у Улцињу

И у Улцињу је био велики збор грађана, за припреме за прославу јубилеја нашега узвишенога Књаза Господара, коме су присутни били и већина сељака из капетаније.

Збор је отворио г. Илија Срзентић, председник улцињске општине, који је у кратко изишо значај прославе и заслуге Великога Слављеника, што је још више све присутне одушевило.

На томе збору, изабран је шири одбор од 80 чланова, којима су заступљене све три вјере и поједина племена црногорских насељеника као и старосједиоци, који би узели учешћа у припремама за јубиларне дане. У сриједу 14. о. м. тај одбор у просторијама месне основне школе одржао је — ради споразума и конституисања управног одбора — своју прву седницу и том приликом изабрани су: за председника управног одбора г. Илија Срзентић, председник улцињске општине; за потпредседника г. Милан Рамадановић, комесар, за рачуновођу г. Марко Ђ. Поповић, шеф п. т. станице и секретара г. Никола Љумовић, секретар управе шеријата; а за чланове: г. Јован Вујановић, дон Марко Антић, кап. Хусеин-бег Менобеговић, оф. Селим Мујаловић, Бимо Садик, трговац, учитељи: Буро Ђуринић, Никола Стојковић, Филип Павићевић, поштор. З. Митровић, Ђон Пема Мирић, кмет, Стево Јовићевић, пензионер, кап. Маца Марљовић, Јово Филиновић и Вуко Милић, цариник.

Овај одбор повећше сву брину да би се припреме што боље извеле, и чим добие могућности да у шире развије свој рад, конституисаће се у секције — пододборе — сви чланови ширег одбора и подијелити своје дужности, о чему ћу вас опет извјестити. А д

Помен арципискупу † Милиновићу

У католичкој катедри у Бару 16. окт. данан је свечан помен пок. арципискупу Шиму Милиновићу, примасу српском. Чинодјејствовали су на заучиојеној служби три свештеника, а послјег еванђеља држао је о врлом покојнику врло лијепи говор дон Марко Антић. Служби и помену присуствовали су: обласни упртвигељ са чиновницима, председник суда, председник општине и многобројно грађанства православно и католичко.

На средњој цркви био је наменити катафалк, а црква је црква била у црну застрла.

Овом приликом је саслуживао и пош. Нико Дебеља, баркало поноћног арципискупа.

„Општељубљени арципискупе и узвишени примасу српском!“

Са љубављу и поштовањем присуствујмо Твоме хладном тијелу, да Ти управим здрави поздрав у име грађанства ове вароши — без разлике вјере и положаја — и речем ти пошљедње „збогом“ у име барске сиротиње; оне, којој си био отац и добротвор, оној којој си и пошљедњу Твоју пару дијелио; оној, коју си једнако обдаривао, не разликујући да ли се крсти или клања, већ си се вазда управљао по оној „десница пружа, да левница не зна“. Зато она данас навише јаднује и тешко осјећа губитак Твој — она горко плаче за својим премилним и милостивим надбискупом.

Нијеси чинио разлику, ни богатом ни убогом, ни великану ни простоме, већ си једнако знао задовољити свакога, и паћи рјечи, да убог утјешити и отреш његову сузу, великана пенказаном љубавношћу дочекао и испратити, а простог весело и приатељски обрадујеш.

Осјећао си туђе патње и невоље, оне су једновремено биле и Твоје. Сретан си био кад си неволнога помагао, радовао си се кад си гладнога наситио. Помнијао си нишавило живота, зато си презирао охолост и лакомост. Љубио си простоту и скромност живота, док те красила великодушност и милосрђе ближњему Твом. Никао си из народа, за народ си живио и у својој племенитости остао си прави народни човјек, узорити архинастир и вјерни учитељ Христове науке.

Твој племенити дух и патриотско срце разумјело је и схватило је узвишени положај црквеног веледостојника. Вјера Те будила она Те упућивала само к добром. Знао си да је вјери постанак од Бога, а фанатизму постанак од ђавола, зато се срце и душа Твоја, које су биле надахнути Божјом благодати, нијесу никад предавале у наручје фанатизма и стављале на расположење ђаволској сили. Религиозно ревностан, знао си шта је Твој позив, колика је и каква ја дужност Твоја према Цркви, Господару, Отаџбини и повјереној Ти пастви.

Кобна и неумитна коса смрти раставила Те са овим пролазним свијетом; није се хтјела обазријети, ни на Твоје племенито срце, ни на Твоје вјерске и патриотске осјећаје, ни на Твоја незабројна доброчинства сиротињи; није ју могла зауставити ни искрена жеља нашег Витешког Господара и свију Црногораца, ни вруће молитве Твог посљудног свештенства и Твоје љубљене пастве, да

нам оздравиш и да Те опет међу нама здрава и чила видимо — на утјеху и радост Узвишеног Господара а на понос и дику католичке цркве.

На овом мјесту у милој Ти Црној Гори, својим католицима даде оградити гробље и ову цркву у којој сагради Твоју вјенну кућу, овде у српском слободном Приморју, на овај убави брежуљак, где жамор азуриог Јадрана досијева; овде, где се не зна што је лепше блаже и пристojније, или смијех плавог неба или благи вјетрић с мора, или мирис борови и кипреса од Тебе засађених; у овој маслиновој шуми с којом се Твоји Барани поносе, — у овој природи перивој, где се народ поноси својом добром нарављу и осјетљивошћу, и где вјера не раздваја једнокрвну браћу; овде где стари Барани дочекаше српске владаре и папине поклисаре и доглавнике; овде, где и најезда и злудум азијатске силе не мога уништити Христову вјеру и упростаити српски осјећај и патриотизам — овде Те просјећао Божја послала, да нам Ти своје осјећаје овде смрћу својом посветиш, јер су они управљали и кријенили Твоју свету душу. Ти добротвор у родној земљи записан си и у Црној Гори — а понаособ добротвор барске сиротиње.

Омиљени Надбискупе! Ти си на броју 55 првосвештеник ове Надбискупије, чије ће име бити забиљежено златним словима у историји стародревне Барске Надбискупије. Умро си да нам вјечно живиш. Твоја дела и Твој лијепи и искрени рад драгоцијено је наслеђство покољенима, а нарочито Твојим шљедбеницима; имају се у што угледати, из чега ће постојство дати тачни суд о Теби и по коме ће се цијенити дела Твоја.

Тјешити се ми католици да под молитвама Св. Оца Папе, и под заштитом нашег Витешког Господара који једнаком очинском љубављу штити и обасијање нас својим богатим милостима као и браћу православне вјере.

Омиљени Надбискупе!

Ти нам пође далеко и не рече нам пошљедњу реч. Ти ожалости од Господара с којим си био најближи поданика Његовог; с којим си био најближи брат и унучад, и немој се никад расхљедити љубави. Ти умишљајмо Твоје, и остави немој се расхљедити Твоје Надбискупије; Ти умишљајмо Твоју и расипања Твоје љубљене.

А ја, дођо, да се у име Барске Општине исплачем, и да ти кажем „збогом“ — јер ми Ти општина хвала на свем ономе добром, које си сиротињи учинио и са растуженим и ожаловљеним срцем клицем.

Слава општељубљеном Милиновићу, — мир и покој души Његовој. — Слава!

Халејева репатица

Љешкопоље, 27. априла

Халејева репатица може се сад већ видјети слободним оком, и то између 2 и по 3 сата и 11 минута по ноноћи. Срце њено, посматрано обичним оком, изгледа као једна од повишијех блиједијех планета. Посматрана телескопом изгледа као једна „Neubuleuse“ (маглина). Репатјој је дугачак од прилике 16 до 18 пута мјесечевога пречника. Послије три сата реп кометин, као срце, постаје све блеђи, док најзад свјетлост његову не угаси зора. Послије три сата и 40 минута не дају се видјети више ни срце кометин, ни њен реп. У правцу истока, т. ј. у близини комете примјетно сам неколика преливања звијезда. Да се посматрачима олакша тражење нужно је казати, да се још у два сата по ноноћи морају наћи на каквом узвишеном мјесту, а пред њима, и у опште у близини њиховој, не смије бити нијегде свјетлости (огња, лампа, свијећа). Комету треба тражити по врху самога хоризонта у правцу истока (на 96 степени на лијевој страни Венере, (Данице, или Пастиреве Звијезде), а испод саме Пегазове констелације. До 4. маја Халејева комета моћи ће се слиједити између 3 и 3 и по сата послје пола ноћи, увијек у правцу истока. Ушљед врло брзог приближавања њеног нашој земљи њен ће сјај бити све јачи и јачи, а од 6 маја она ће на једном нестати и најзад послје 9. маја опет појавити, али сад у дру-

гом положају и у другом правцу небесне области.

По свој прилици видјећемо је на западу.

Тада ћемо је моћи видјети у вече по заласку сунца. И ако ће тада бити нов мјесец, комета ће нам изгледати много и много сјајнија и виша него сада, јер ће бити на милионе километара ближа нашој земљи. М

Привреда

Правила за прољетње наводњавање ливада. 1. Не наводњавај ливаду прије пошто се добро непресуши. Ливаде су ипак с прољећа влажне, па кад се још на њих пусти вода, онда сасвим прозукну. Дакле ливада мора остати сува, све док не избије прва трава.

2. При прољетњем наводњавању не само што мора да је земља потпуно омрзла, него и вода мора бити топлија од ваздуха. Ако то није случај, онда ће трава да захлади и застане у порасту. **Најбоље вријеме за наводњавање јесте мјесец април.** Према положају ливаде и према поднебљу краја, вријеме наводњавања пада различито, — у прву или другу половину априла или у прву половину маја.

3. Наводњавање не треба вршити кад дува сјевер или кошава, јер је у већини случајева штетно. Такође за вријеме ду-трајних прољетних киша, као нпр. сад, не треба наводњавати.

4. Наступе ли позни мразеви у априлу и мају, онда треба наводњавати у вече да би се спријечило ноћни мраз, или изјутра, кад је слана покрила траву. У такво вријеме најбоље је да цијела ливада под водом лежи.

5. У колико трава буја, у толико мање треба да буде воде на ливади. На неколико недјеља прије косидбе треба сасвијем обуставити наводњавање, како би ливада и доба кошења била сува и не би покошена трава трулила на мокрој земљи.

6. У колико је тло ливаде поустљивије, у толико чешће треба ливаду наводњавати, а у колико је теже и непропустљивије, у толико ређе. Но ипак код тежих и смољничавих не треба међувријеме наводњавања да буде дуго, јер онда земља испуца, стегне се и теже прима у се воду.

7. Свако наводњавање ливаде у прољеће не смије дуже трајати до 12 и највише 24 сата, послјег чега треба ливада да испусти и пресуши се. Прољетње наводњавање врло мало љубри ливаду. Његово се дјејство у другоме састоји: да заштити набујалу траву и зела ливадска од позних мразева и хладног времена и за то је горње вријеме наводњавања доводно.

8. Прољетње наводњавање предузима се и оним случајевима, када је ливада мјестимично покривена ледом. Под ледом трава бива угушена и ливада допије показује гола, белава мјеста — без траве, која се погрешно приписује љетној суши. Топла вода приликом наводњавања разједа онај лед а сунце остало докосурује.

9. Свака вода није за наводњавање ливада. Нпр. воде шумске и барске имају у себи доста хумусне и танине кисељине, које бољим пићним травама шкоде. Воде, из поља и јендека, далеко су боље за ову сврху, јер имају у себи доста љубрета, које остављају по ливади приликом наводњавања.

10. Прољетње наводњавање растјерује мшчеве и кртице са ливада, уништује маховину и разне ливадске корове, растреса травно бусење у које послјег улазе слободно ваздух и свјетлост, и раствара у земљи хранљиве материје, које ливадској трави служи као храна. Као што је јесење наводњавање пасућна потреба за испошмеве ливаде, тако је прољетње за јаке и плодне ливаде. Многе добре ливаде удвоструче принос кад се с прољећа на показани начин наводњавају.

Дневник

Отпутовали. Њих. Краљ. Височанства Књаз Престолонашљедник и Књагања Престолонашљедница отпутовали су у Лондон, да присуствују погребу енглеског Краља Едварда VII. који ће бити 7. маја.

Отпутовао на Крушевац. Њ. В. Књаз Мирко послје кратког боравка на Цетињу отпутовао је на Крушевац.

Нови обласни управитељ. За обласног управитеља на Цетињу за катунско-ријечку област постављен је г. командир Лука Гојнић, досадашњи вршиоц дужности начелника опште-војног одјељења Министарства Војног. Г. Гојнић је млад, школован и интелигентан официр, те је опште увјерење да ће на овом новом положају корисно општим интересима послужити и одговорити својој тешкој дужности.

О високопреосвећеном јубилару. „Гласник православне цркве у Краљевини Србији“, орган Архијерејског Сабора говорећи о прослави господина митрополита Митрофана Бана поздравио га је, крај осталог, и овим ријечима: „Српска Црква као сестра и по вјери и по народности, дијели радост Црногорске Цркве, и са пуно искрености поздравила митроноснога јубилара, који је и са крстом и са мачем бранио цркву Христову и српски народ од нехриста и душмана српских. Митрополит Митрофан јунак је и по духовничким особинама и по патриотским осјећањима; јунак је и по души и по тијелу. Помислимо његову прославу и, поздрављајући га, осјећамо дуплу радост и задовољство: прво, с тога, што је један примјерни поглавар православне братске цркве пребродио четврт вијека, као будни стражар и вјерни слуга Христов, а друго, зато, што се ето не прекида ланац оних витешких духова и примјерних духовника, који умију и са јеванђељем и крстом дјелати а и мача се латити кад затраже интереси народа. Шљедбенику Св. Саве, хаџи Ђере и хаџи Рувима, Митрополита Мелентија и других узоритих црквених великодостојника, Митрополиту Митрофану, желимо да Господ умножи дане да доживи и педесетогодишњи јубилеј.“

Јадранска жељезница. Из Цариграда јављају, да је Турска дефинитивно одобрила јадранску жељезницу. Сви планови готови су. Чекаће се само на умирење Арнаутлука.

Халејева репатица. Почевши од 2 сата и 56 минута по поноћи између суботе и недјеље посматрана је на Крушевцу кроз нов телескоп Њ. Височанства књаза Мирка Халејева репатица. Обратили смо се молбом на дежурног ађутанта да нам пошаље подробности, и како се наша молба удостојила пажње, донехмо о репатици опширнији извјештај. (Познато је да се Њ. Височанство Књаз Мирко радо бави и посматрањем звијезда, у опште Астрономијом).

Нови председник општине. За председника општине цетињске постављен је г. Јанко Дрљевић, досадашњи члан Великог Суда, који је као школован и образован човек од неопходне потребе пријестоничкој општини, те се надамо да ће под његовим руковођењем и наша пријестоница живље поћи путем напретка, и по своме уређењу што прије добити све атрибуте модерне вароши.

Присаједињење Крита. Крићанска Народна Скупштина прокламовала је сједињење Крита с Грчком.

Школа играња. На Цетиње је пристио г. Мика Катаривас, познати учитељ играња, који ће отворити овдје школу играња, у којој ће поучавати најмодерније игре српске и стране. Он ће поучивати у игрању свију модерних окретних игара, а нарочито наше и словенске игре: чешку бесједу, салонско коло и нашу српску најновију модерна кола, као год и најновији валцер, који се сада игра. Он отвара курсеве вече-

рас у 8 сати у вече у Зетском Дому. Како је ово згодна прилика да се наш свијет изучи у игрању најмодернијих игара, то се с правом очекује, да ће се свако користити овом згодном приликом и да неће пропустити, а да се не упише у ову солидну школу играња, која заслужује сваку пажњу и препоруку. Упис се врши код г. Николе Кнежевића, трговца, а у вече у Зетском Дому, гдје ће се и предавања држати.

Вјенчање. Г. Михаило Рајнвајн, наставник велике гимназије на Цетињу, вјенчаће се у недјељу 2. маја у 11. сати прије подне у влашкој цркви са г-ђицом Маријом, ћерком пок. пола Јована Штиркића. Наше честитање!

Вјерење. Г. Јован Кешељевић, секретар министарства финансија, вјерио се са г-ђицом Ружицом, сестром г. Марка Ненезића, артиљерског потпоручника. Честитамо!

Вријеме. У пошљедње вријеме настали су лијепо прољетњи дани, са топлијем сунцем; огријало је право прољеће.

Војводи Илији Пламенцу

Вјешто си вјерна слуга
Црногорског Господара,
А патриот Доловице
Отаџбине и отара —

Којем бјеше повјерена
Снага наше домовине —
Војска и прах и оружје
За педесет лача пуне.

Ти си храбро и витешки
Домовину послужило
На похвалу отаџбине
Роду си се одужио.

NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE

На границе наше дође,
Одлучио си мјесто стого
Међу српске војсковође.

Шлао си свој Владару
Миле гласе од побједе:
Пред командом твојом храбром
Често пута душман паде!

Ти си својом Господару
Вазда вјерна ушанина,
А примичеш страшној јати
За похвалу перјаница.

Подгорина, 12. априла 1910. год.

Велиша Ст. Чејовић
— из Куча —

Припослано

Исправка.

У штампаном извјештају Подгоричке Банке за 1909. год. у чланку „Записник VII редовне главне скупштине“ случајном омашко пропустио се један читав став односећи се на говор Владиног комесара г. Милоша Вучинића секретара Кн. Обл. Управе у Подгорици, који је после отворања скупштине председником узео ријеч и срдечно поздравио присутне и пожелавши скупштини срећан рад, препоручио је да се сваки придржава прописаног реда и заводских правила, што молимо, да читаоци извјештаја сами исправе.

Подгоричка Банка у Подгорици.

Из бијела свијета

Банкет противу сујеверја Прије извјешног времена приредио је један од најпознатијих нју-јоршких клубова сјајан банкет, на коме је сујеверје у сваком облику осмијано, и судбина је дрско изазивана. За столом је сједило тринајест гостију, и пред сваким је горјела црвена свијећа усађена у свијетљак облика мртвачке дубаве. Кад су сви засјели, развије-

но је огледало, а со је у великим количинама просута по столу. С времена на вријеме председник је једном мртвачком кести ударао о сто, и сви би зајевали у глас бројење један до тринајест. Овај „несретни“ број сви су радосно поздравили. За вријеме банкета свирао је оркестар само жалосне маршове. Келнери су били обучени у одјело гробара, а торта од чоколаде, којом су они послуживали госте, била је израђена у облику мртвачке главе, над којом су унакрсно лежале двије људске кости. Али презрено сујеверје као да се ипак осветило. Изнад сваког госта стајао је отворен по један кишобран, чиме је требало осмијати оне, који вјерују у неку несрећу, ако је кишобран отворен а не пада киша. Случајно се један кишобран испречило келнеру, који је носио пуну чинију чорбе, и он изручи сву садржину на присутне. Наравно да никоме од учесника није био пријатан овај врло туш. Али ипак је банкет весело продужен и завршен.

Чакала га 47 година. Прије неколико дана извадио је у Филдес Бар, Па., Јо син Бирне, 65 год. стар, дозвољено да може узети Марију Б. Берголд, 55 год. стару. Они бијаху вјенчани шљедњи дан. Кад је Бирне у брло 18 година рекрутовао се као војник у грађанском рату. У то је вријеме близу њега живио Берголда, којој је онда било 8 година. Он би јој често говорио, прије него је отишао у војнике, да ће доћи натраг и узети је, кад се сврши рат. Он је то напола озбиљно говорио, а његове ријечи утиснуше неизбрисив утисак на дјевојчицу. После рата Бирне је отишао на запад, гдје је добро успио, те данас има приличан иметак. Недавно је одлучио, да се поврати и Филдес-Баре, да посети своје старе пријатеље, те је нашао Берголдову још неудату. Он је запроси, и то с успјехом. Бирне није био никада ожењен.

У 73 години почео учити закон. „Човек није никада стар за науку“. У ову изреку би рекао као да вјерује и неки седамдесетитри годишњи старац Ј. Ф. Јонес у Колумбус, О. Он се неки дан пријавио главном судишту тамо, да је почео учити закон, е да би му кашње, кад сврши науку, било дозвољено пред судом вршити свој посао. — Три године треба, да то три године тешког и напорног посла прије него овај старац постане адвокат, на ако се буде добро учио, постаће адвокат, када буде —

Стаклене куће. „За десет година“, тако уверава Роже С. Пеазе, један од најстаријих америчких фабриканата стакла, многи ће се кући у Америци саграђивати од стакла. Пеазе је са куће најстарије, на њој је и похити епским условима једино моћно. Свака кућа, каже, да аби испуњавала те куће. „Стаклене куће су саграђене од стакла, почев од подрума па до крова. Фабрикант Пеазе има своју кућу, која је саграђена сасвијем од стакла. Њему је за подизање куће било једино потребан један мајстор, који сјече и реже стакло. Тапечирери и сликари му нијесу били потребни, јер његова фабрика израђује разне уметничке слике на стаклу.

Берлински милионери. Одавно се говори, да Берлин нагло нагине модерноме Паризу и да се непрестано труди, како би се изравнао и по спољашности и по богатству. Да ли то Берлин може постићи, видеће се по овоме: у Берлину има две хиљаде милионара. Набогатији од њих има четрдесет и три милиона марака; за њим долазе два срећна грађана, који имају по

четрдесет милиона марака. Четврти има тридесет и шест, а за њим долазе друга двојица, који имају по тридесет милиона марака. Остали имају мање.

Покушај атентата. Из Каира јављају: Кад је министар правде Харве-паша дошао у своју канцеларију, покушао га је један човек убити из револвера. Атентатор није успио само ради тога, што је револвер шкољци. Атентатор је ухапшен, па је установљено, да је то једна злогласна особа, која је скоро пуштена из тамнице.

ТРГОВЦИМА

Примамо поруџбине

САПУН ЗА ПРАЊЕ

„L'arrosoir“ са 72° уља и „Notre Dame“, са 60° уља.

Да је ова врста сапуна најбоља свијече преко 10 награда, које је одједна фабрика на разним изложбама добила. Подгорина.

Чубрановић и Друг.

заступници
sapoteria a vapore
P. Boiffils J. B. Ribe
Marsiglia.

9,10

ИНДУСТРИЈСКОМ АКЦИОНАРСКОМ УДРУЖЕЊУ У НИКИЊИ

Потребно је:

до 30 добрих мајстора — зидара — вјештих зидану ломљеним каменом. На посао би могли ступити 1. маја ов. г. Рада би имали цијело љето;

Дрвене грађе за кров, греда, штица и шуљева у већој количини; — предаја одмах. —

15.000 комада опека.

За сва објашњења, као и са понудама треба се обраћати писмено или усмено у Канцеларију Удружења.

Никињ, 15. апр. 1910 г.

(2—2)

УПРАВА

БЕЗ КОНКУРЕНЦИЈЕ

Јављамо свима заинтересованим да смо добили заступништво за Црну Гору

АПАРАТА И ЦИЛИНДЕРА

И СВИХ ПОТРЕБИТИХ СТВАРИ ЗА ТОЧЕЊЕ ПИВА
ОД ЧУВЕНЕ ФИРМЕ

ANTONIO GÄRTNER

која је одликована златном медаљом на изложби у Горици 1904. г.

Продајемо све по најумијеренијим цијенама и по жељи:

франко борд Бар, Котор или у нашем депозиту у Подгорици.

С особитим поштовањем

Ђорђије Бр. Радојковић.

4 6

СВОЈ СВОМЕ

ВАЖНО ЗА СВАКОГА, А НАРОЧИТО ЗА НАШЕ ТРГОВЦЕ

ПРВА СРПСКА АГЕНТУРНА И КОМИСИОНАРСКА

РАДЊА

ХРИСТИФОРА МОРАВЦА У ПОДГОРИЦИ

Отпочела је свој рад, те прима и најсавјесније обавља — наруџбе.

Ово је једина и најсолиднија Агентурна и комисионарска радња преко које се могу све врсте трговачке робе а нарочито:

Кафа, Шећер, Брашно, Пиринач, Петролеум, Кожа, Шпирит, Свијеће, Сапун, Сардине, Чоколада, разни Ликери и Минералне Воде,

како по најнижим дневним цијенама тако и уз најповољније услове поручити.

СВОЈ СВОМЕ